

Đầu tư công, chất lượng thể chế và đầu tư tư nhân: Bằng chứng từ dữ liệu cấp tỉnh, thành Việt Nam

Huỳnh Văn Mười Một⁽¹⁾

Ngày nhận bài: 06/5/2016 | Biên tập xong: 02/3/2017 | Duyệt đăng: 10/3/2017

TÓM TẮT: Nghiên cứu thực hiện phân tích các tác động của đầu tư công (ĐTC), chất lượng thể chế (CLTC) và sự tương tác của chúng lên đầu tư tư nhân (ĐTTN) tại 52 tỉnh, thành Việt Nam trong giai đoạn 2005-2014 thông qua ước lượng GMM sai phân Arellano-Bond. Kết quả cho thấy, ĐTC và CLTC có tác động thúc đẩy, trong khi sự tương tác của chúng có tác động làm giảm ĐTTN ở mẫu tổng thể và khu vực miền Bắc. Trái lại, ở khu vực miền Trung và miền Nam, ĐTTN bị ảnh hưởng tiêu cực bởi ĐTC và CLTC và tích cực bởi sự tương tác của chúng. Ngoài ra, chi thường xuyên, thu ngân sách, tăng trưởng kinh tế, độ mở thương mại, chỉ số giá tiêu dùng và cơ sở hạ tầng là các yếu tố tác động có ý nghĩa lên ĐTTN. Các phát hiện này đưa đến một số hàm ý chính sách quan trọng trong việc thúc đẩy ĐTTN cho các địa phương Việt Nam.

TỪ KHÓA: đầu tư công, chất lượng thể chế, đầu tư tư nhân, Việt Nam

1. Giới thiệu

ĐTC có vai trò quan trọng đối với mọi quốc gia, đặc biệt trong giai đoạn đầu của quá trình phát triển kinh tế - xã hội (Nguyễn Đức Kiên và ctg, 2014). Để thúc đẩy tăng trưởng kinh tế và đảm bảo an sinh xã hội, hầu hết chính phủ của các nước tăng cường đầu tư vào cơ sở hạ tầng, giáo dục và y tế thông qua các dự án ĐTC. Vì thế, ĐTC không chỉ là công cụ giúp chính phủ vận hành nền kinh tế mà còn được xem là một trong những yếu tố quan trọng góp phần tăng trưởng kinh tế thông qua hiệu ứng thúc đẩy ĐTTN. Tuy nhiên, ĐTC có thể có ảnh hưởng tiêu cực đến nền kinh tế khi làm giảm ĐTTN do hiệu ứng lấn át.

Theo Tô Trung Thành (2012), mô hình tăng trưởng kinh tế ở Việt Nam vẫn dựa chủ yếu

vào vốn đầu tư. Trong giai đoạn 2000-2009, ĐTC trong các ngành thuộc lĩnh vực kinh tế chiếm tỷ lệ khá cao với 73% lượng vốn đầu tư của nhà nước, trong khi đầu tư vào các ngành thuộc lĩnh vực xã hội có ảnh hưởng trực tiếp đến sự phát triển của con người giảm từ mức 17,6% năm 2000 xuống còn 15,2% năm 2009. Giai đoạn 2005-2010, ĐTC trong lĩnh vực nông nghiệp giảm từ mức 7,14% xuống còn 5,86%, trong lĩnh vực khoa học, giáo dục và đào tạo giảm từ 6,75% xuống còn 5,55% và trong lĩnh vực y tế và trợ giúp xã hội giảm từ

⁽¹⁾ Huỳnh Văn Mười Một - Trường Đại học Trà Vinh; Số 126 Nguyễn Thiện Thành - Khóm 4, Phường 5, Thành phố Trà Vinh, Tỉnh Trà Vinh; Email: muoimot@tvu.edu.vn.